

Täysistunto

Torstai 19.10.2023 klo 15.59—20.00

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 72/2023 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan, jolle maa- ja metsätalousvaliokunta antaa lausuntonsa.

Tässä välissä aiheeseen varataan 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei saada tässä ajassa loppuun, niin asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Mykkänen, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.20 Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä lakiesitys koskee siis kestävyyslakia, ja muutos on ollut vireillä jo edellisellä vaalikaudella. Tässä hallituksen esityksessä sitä on nyt täydennetty siten, että alle kahden megawatin pienille biolämpölaitoksille luodaan kevennetty hallinnollinen menettely tämän kestävyytensä toteamiseksi verohelpotuksen saamista varten.

Esitys tosiaan koskee lämmityskäyttöisen biokaasun verotusmuutosten toteuttamista, jotka EU:n direktiivin pohjalta ovat nyt tämän kuluvin vuoden alusta edellyttäneet lämmitysbiokaasun kestävyiden osoittamista veroalennuksen saamiseksi. Ja nyt esityksen mukaan kestävyyslakiin lisätään viittaus sähköverolakiin, jolloin myöskin nämä lämmityskäyttöiset biokaasulaitokset voivat kestävyytensä hakea todistetuksi ja näin ollen pääsevät tämän kevennetyn verotuksen piiriin. Esityksellä siis varmistetaan, että biokaasutoimialalla on mahdollisuus osoittaa tuottamansa biokaasun kestävyys verotusta varten, ja arvioidaan, että tällaisia toiminnanharjoittajia tulisi olemaan pari—kolmekymmentä.

Alle kahden megawatin laitosta operoivien, kevennetyn hallinnollisen menettelyn piiriin tulevien laitosten osalta toiminnanharjoittajien ei tarvitse osoittaa raaka-aineen alkuperää ja kasvihuonekaasupäästövähennystä koskevien kriteerien täyttymistä erikseen, mikä osaltaan vähentää merkittävästi kyseisten yritysten sääntelytaakkaa. Esitys siis liittyy myös Euroopan komission aloittamaan Suomea koskevaan rikkomusmenettelyyn uusiutuvan energian direktiivin täytäntöönpanon teknisistä yksityiskohdista. Kestävyyslakia ehdotetaan nyt muutettavaksi siltä osin kuin Euroopan komissio on perustellussa lausunnossaan katsonut, että kansallinen täytäntöönpano on ollut puutteellista. Esityksen toisena tavoitteena on näin ollen viimeistellä uusiutuvan energian direktiivin kansallinen täytäntöönpano, ja ehdotetut muutokset tulisivat voimaan vuodenvaihteessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2023 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia ministerille esittelystä, ja sitten menemme puhujalistaan. — Edustaja Kallio.

18.22 Vesa Kallio kesk: Arvoisa rouva puhemies! Maatilojen biokaasun tuotanto tuli verovelvolliseksi kuluvan vuoden alusta yli yhden gigawattitunnin laitoksella. Nyt tätä biokaasun tuotantoa uhkaa verottajan tulkinta, jonka mukaan maatilojen biokaasu ei ole kestävää, eikä jäte- tai nurmipohjaista, mikäli sitä ei erikseen osoiteta.

Verottajan tulkinnan takia on lainsäädäntöön tulossa muutoksia, mutta tämä nyt käsitellyssä oleva hallituksen esitys toteutuessaan nostaa maatilojen biokaasulaitosten kustannuksia merkittävästi. Kustannusten nousu on seurausta kestävyyskriteerien täyttymisen todentamisesta, mikä laajenisi kestävyyslainsäädännön muutosesityksen myötä koskemaan myös maatilatason laitoksia. Tämä siitäkin huolimatta, että maatilakokoluokan laitokset ovat merkittävästi pienempiä kuin Red II -direktiivin mukainen kahden megawatin raja. Maatilakokoluokan laitokset ovat noin kymmenesosa tuosta kokoluokasta.

Valtaosa hallituksen esityksen luonnoksen lausunnonantajista esitti kestävyyskriteeritarkastelun ilmoitusmenettelyä. Voidaan kysyä, miksi hallitus ei ottanut lausuntoja huomioon, ei tässä eikä monessa muussakaan kohtaa. [Jenna Simula: Miksi ette laittaneet kuntoon? — Katri Kulmunin välihuuto] — Tämä on täysin mahdollista, [Puhuja naurahtaa] koska RED II -direktiivissäkin tunnustetaan tällainen kevyempi menettely.

Direktiivin 15 artiklassa todetaan, että jäsenvaltioiden on erityisesti ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin sen varmistamiseksi, että hajautettuihin laitteisiin ja energian tuottamiseen uusiutuvista lähteistä ja sen varastointiin sovelletaan yksinkertaistettuja ja kevyempiä lupamenettelyjä mukaan lukien yksinkertainen ilmoitusmenettely.

RED II -direktiivi antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden tai oikeastaan velvoittaa kansalliseen harkintaan tämentyypisessä asiassa. Nyt hallituksen esittämällä menettelyllä ei kestävyyslyhytyjä saavuteta toivotulla tavalla.

Arvoisa puhemies! Kestävyyslain mukainen menettely on raskas ja kustannuksiltaan kallis. Arvioiden mukaan järjestelmän kustannukset ovat noin 11 000 euroa, minkä lisäksi tulee noin 3 000 euron vuosittaiset kustannukset, mikä ei sisällä toiminnanharjoittajan omaa työtä.

Nyt käsitellyssä olevan hallituksen esityksen aiheuttamat kustannukset maatilatason biokaasulaitoksille olisivat erittäin raskaat. Lisäksi järjestelmä olisi luotu puhtaasti verotusta varten. Esimerkiksi kahden robotin maitotilalla, joka tuottaa puolitoista gigawattituntia kaasua vuodessa, vero olisi noin 2 000 euroa vuositasolla ja hallinnolliset kustannukset veron vuoksi noin 3 000 euroa. Tähän päälle tulee yrittäjän oman työn lisääntyminen.

Mikäli tila ei pysty osoittamaan kestävyyttä, vero olisi 35 000 euroa vuodessa. Asiantuntijoiden mukaan kannattavan biokaasulaitoksen rakentamisen raja on kokoluokaltaan juuri esimerkissä mainitun kahden robotin kokoluokassa. Hallituksen esitys osuu juuri pahimpaan kohtaan sitä. Investoinnit, ne harvat, jotka tänä päivänä maitotalouteen tehdään, osuvat juuri 2—6 robotin kokoluokkaan.

Arvoisa puhemies! Mikäli hallituksen esitys toteutuu esitetystä muodosta, tarkoittaisi se sitä, että maatilat rajoittaisivat biokaasun tuotantoa. Tästä seuraa sekä laitosten kysynnän lasku että kaasun tarjonnan väheneminen. Kaikki puhtaasti sen takia, että asetetut rajat ohjaisivat tuotantoa tähän suuntaan. Kaikki puhtaasti sen takia, ettei yli yhden gigawattitunnin laitoksia olisi järkevää rakentaa. Tämä tarkoittaisi käytännössä myös sitä, ettei kaikkea

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2023 vp

karjalantaa kannata hyödyntää biokaasulaitoksessa siitä aiheutuvien hallinnollisten kustannusten takia.

Arvoisa puhemies! Maataloudelle on asetettu päästövähennystavoitteita ja maataloudelta vaaditaan välillä hyvinkin kovaan ääneen päästöjen vähentämistä, milloin asiaperustein, milloin joillakin aivan muilla perusteilla. Jotta maatalous voi tehdä päästövähennystoimia, vaaditaan siihen seuraavia asioita: sovitaan, mitä maataloudelta halutaan ja vaaditaan, asetetaan haluulle ja vaatimuksille realistiset tavoitteet, annetaan maataloille resurssit ja välineet tavoitteiden saavuttamiseksi, luodaan lainsäädännöllisesti selkeä ja kannustava toimintaympäristö, annetaan maataloille työrauha tavoitteisiin pääsemiseksi, arvioidaan, onko tavoitteisiin päästy ja asetetaan arvioinnin pohjalta uudet tavoitteet. Kaikki nämä tekijät on otettava huomioon tätä hallituksen esitystä käsiteltäessä ja siitä päätettäessä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaunisto.

18.27 Ville Kaunisto kok: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta: tässä todellakin kestävyyslaki määrittelee kriteerit sille, mitkä polttoaineet katsotaan uudistuviksi, ja varsinaisista velvoitteista kestävien polttoaineiden käytölle säädetään muualla lainsäädännössä, kuten jakeluvelvoitteen päästökaupassa ja verolaissa.

Tämä hallituksen esityksen tausta on, kuten ministeri mainitsi, edellisen hallituksen kaudelta. Jätteitä ja tähteitä, biologista monimuotoisuutta sekä kasvihuonekaasupäästövähennystä koskevia säännöksiä on tarpeen muuttaa komission Suomelle osoittaman perustellun lausunnon johdosta. Keskeinen muutos edellisen hallituksen esitykseen nähden, asiassa on siis on pyritty löytämään järkevä ratkaisu alle 2 MW:n biokaasulaitoksille. Jos lakia ei saataisi ensi vuoden alusta voimaan, kohdeltaisiin pieniä kaasulaitoksia kuten maakaasua, mikä ei olisi siis tarkoituksenmukaista.

Nostan tässä sen, että kyllähän kiistattomana haasteena on ollut, että muutos lisää sähköverolain mukaisten toiminnanharjoittajien hallinnollista taakkaa ja kustannuksia, sillä heidän pitäisi vastaisuudessa hakea kestävyysjärjestelmän mukaista hyväksyntää lämmityksessä ja työkoneissa käytettävän biokaasun verotusta varten. Tätä ongelmaahan on hallituksessa pyritty määrätietoisesti ratkaisemaan erityisesti pienten laitosten osalta.

Haluaisin tässä yhteydessä sen verran laventaa, kun puhutaan hyvin pitkälti EU:sta tulevista esityksistä ja niihin pohjautuvista esityksistä. Kun meillä E- ja U-kirjeet kulkevat suuren valiokunnan kautta, niin on hyvin pitkälti ollut kyllä ilmassa sellaista painetta, että esitykset tullaan lisäämään pienten ja keski suurten yritysten byrokratiaa ja kuluja. Tämä on kyllä sellainen kehityskulku, mikä itseäni huolestuttaa merkittäväällä tavalla, koska kylähän keskeistä ilmastotoimissa on se, että ihmiset kokevat ne reiluiksi, hyväksyttäviksi ja tehokkaiksi. Eli tämä ehkä laajennuksena mitenkään vähättelemättä tätä asiaa, mutta yleisesti olen hieman huolissani tästä ilmiöstä, jonka olen havainnut niin talousvaliokunnassa kuin suuressa valiokunnassa. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viljanen.

18.30 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kallio käytti äsken erinomaisen puheenvuoron tämän lakiesityksen yksityiskohdista ja vaikutuksista. Haluaisin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2023 vp

kin vielä kysyä ministeri Mykkäselältä: Onko valmistelussa huomattu se sudenkuoppa, joka tästä saattaa avautua keskikokoisille biokaasulaitoksille? Onko valmistelussa huomioitu esityksessä maatilalan kokoluokan mahdollisesti biokaasulaitoksille langettama byrokratian lisääntyminen sekä rutkasti nousevat veroluonteiset raportointi-, valvonta- ja mahdolliset seuraamusmaksut? Onko kaikki EU-tason sääntelyn mahdollistamat joustot huomioitu hallituksen esityksessä?

Hallitusohjelman teksteissä biokaasun rooli korostuu ratkaisujen tuottajana myös maataloudessa muun muassa lannan hyötykäytön ja energian kautta. Lannan kaasuttamiseen ministerikin on aivan hiljattain viljelijöitä lehtiä palstoilla kannustanut. Hallitusohjelmassa myös kirjoitetaan, että hallitus luo edellytyksiä maatilatasoisen biokaasun tuotannon kasvulle. Tämä nyt käsittelyssä oleva esitys ei käsitteäksemme vahvista etenkin keskikokoisia, joka puolelta maata hajautettuja, maatilakokoluokkaan tehtäviä biokaasuenergiainvestointeja.

Arvoisa puhemies! Ehkä vielä vähemmän hallitus edistää omaa, sinänsä kannatettavaa tavoitettaan biokaasun tuotannon kasvattamisesta leikkaamalla tulevina vuosina maaseudun kehittämisen määrärahan kansallista osuutta 137 miljoonalla eurolla. Eli hallituksen leikkuriin on menossa myös muiden maaseudun yritysten kuin maatalojen biokaasuinvestointeja edistäneet ja mahdollistaneet investointituet. Toki hallituksen papereista löytyy korvamerkittyä puhtaan energian kärkihankerahaa 160 miljoonaa euroa tälle hallituskaudelle, mutta nämä varat tulevat kuitenkin kohdistumaan suuriin hankkeisiin — eivät sen kokoluokan hankkeisiin, joihin tämän lakiesityksen yllättävimmät kustannusnousut tulevat kohdistumaan. Kysynkin ministeriltä: Onko tähän hallituksen esitykseen keskikokoisille biokaasulaitoksille viritetty sudenkuoppa? Jos on, niin tuetteko tämän hallitusohjelman vastaisen esityksen muuttamista eduskuntakäsittelyssä?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mehtälä.

18.32 Timo Mehtälä kesk: Arvoisa puhemies! Hallitus edistää kirjauksissaan erinomaisella tavalla suomalaisen biokaasun käyttöä. Hallitusohjelmassa lukee muun muassa, että ”hallitus luo edellytyksiä maatilatasoisen biokaasun tuotannon ja puupolttoaineella tuotetun lämmön kasvulle”. Mutta nyt on tilanne, että tämä esitys ei vie näitä hyviä tavoitteita eteenpäin. Jo esityksen lausuntopalautteessa on noussut esille huolia ongelmakohdista maatalojen biokaasulaitosten kohtelun osalta.

Arvoisa puhemies! Maatalojen biokaasu on tullut veronalaiseksi tämän vuoden alusta vähintään yhden gigawattitunnin kaasua tuottaville tiloille. Verottaja on tulkinnut tähän asti, että maatalojen biokaasu on kestävä ja jätöpohjaista. Nyt verottaja on kuitenkin tehnyt tulkinnan, että maatalojen biokaasu ei ole kestävä eikä jäte- tai nurmipohjaista, mikäli sitä ei erikseen osoiteta. Kestävyyssuhteet on helppo saavuttaa maatalouden biokaasulla, mutta todentamisen hallinnollinen menettely on huomattavan kallis, epätarkoituksenmukainen ja monimutkainen. Edustaja Kaunisto toi hyvin esille tämän asian äskeisessä puheenvuorossa.

Maatalouden biokaasun ja metaanin osalta olisi tarkoituksenmukaista siirtyä ilmoitus- ja rekisteröintimenettelyyn. Käytännössä asia hoituisi siten, että kestävyyslakiin lisättäisiin pienten, esimerkiksi alle kuuden gigawattitunnin, biokaasulaitosten ilmoitus- ja rekisteröintimenettely. Tämä ei vaatisi muutoksia EU:sta tuleviin kestävyysvaatimuksiin. Kyse

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2023 vp

olisi vain kansallisesta hallintomenettelystä. Tämä olisi hyvä huomioida myös tulevassa RED III -direktiivin kansallisessa toimeenpanossa.

Arvoisa puhemies! Toinen huomattavan epätarkoituksenmukainen asia ovat alkuperätkuulain mukaisen rekisterin kiinteät maksut. Toteutuessaan tämä esitys nostaisi biokaasulaitosmaatiloiden hallinnollisia kustannuksia huomattavasti. Uusia maksuja olisivat muun muassa tilinhaltijarekisteröitymismaksu 1 000 euroa per rekisteröityminen, tuotantolaitosten rekisteröimismaksu 300 euroa per laitos, tilinhaltijan vuosimaksu 1 800 euroa per vuosi ja tuotantolaitoksen vuosimaksu 600 euroa per vuosi. Tämä tarkoittaa käytännössä 3 700 euroa hallinnollista kustannusta ensimmäisenä toimintavuonna ja sen jälkeen 2 400 euroa joka vuosi. Alkuperätakuun myöntäminen maksaa 0,17 euroa megawattitunti vielä tämän päälle.

Nykyinen hinnoittelu voi olla kohtuullinen suurille kaasuntoimittajille, mutta pienille toimijoille hinnoittelu on kohtuuton. Meidän yrityksessämme on myönnetty Suomen ensimmäinen ja viimeinen biokaasulaitos Energiaviraston tuella, ja se jäi toteuttamatta sen takia, että pankki ei suostunut rahoittamaan. Biokaasulaitoksesta on ympäristölupa olemassa, mutta vielä sitä ei ole toteutettu, koska se ei ole ollut taloudellisesti kannattavaa. Näillä toimilla ei kyllä sitä asiaa edistetä.

Arvoisa puhemies! Meidän ei pidä lisätä omilla kansallisilla toimillamme esteitä biokaasun tuotannolle. Nyt tämä esitys on johtamassa juuri siihen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kulmuni.

18.36 **Katri Kulmuni kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Täällä kysyttiin jo, miksei tätä asiaa ole aikaisemmin hoidettu. Taustaksi voin kertoa, että meillähän oli siis eduskunnan käsittelyssä aika vastaavanlainen esitys viime vaalikauden lopulla, ja sitä ei saatu käsiteltyä siinä olleen juuri samankaltaisen ongelman osalta kuin tässä edelleenkin on. Ja olisikin ollut tavattoman hienoa, että työ- ja elinkeinoministeriössä olisi nyt tähän eduskunnan käsittelyssä huomattuun ongelmaan puututtu tässä uudessa esityksessä, mutta tässä jatketaan tällä samalla linjalla, mikä tulee siis tosiasiaassa olemaan este pienille biokaasulaitoksille. Tämä on tietenkin kaiken sen vastaista, mitä viime vaalikaudella, tällä vaalikaudella jo pitkän aikaa on yritetty Suomessa tehdä biokaasun käytön edistämiseksi. Etenkin tämä tuntuu aika kohtuuttomalta, kun tämä rajausta kohdistuu nyt näihin pieniin laitoksiin, mikä ei tietenkään ehkä kansallisesti määrällisesti ole suuri kysymys, mutta näille laitoksille, joille tämä taakka nyt iskeytyy, se voi olla erittäin iso kysymys. Puhutaan siis siitä, että heidän pitäisi maksaa noin 11 000 euron kertakulu vuosittaisia maksuja ja lisäkuluja hallinnollisesta taakasta, eli on yksiselitteistä, ja varmasti työ- ja elinkeinoministeriökin jakaa siis sen, että tämä tulee lisäämään byrokraattisia kuluja.

No, toki tässä on yritetty ratkaista sitä kiistaa, mikä on RED kakkoseen liittyen. Lausunnon antajathan olivat myös osittain sitä mieltä, että tätä olisi voitu ratkaista jollain muullakin keinolla kuin sillä, että laitetaan nyt taakkaa näille pienille biokaasulaitoksille, mikä heikentää niiden kannattavuutta, heikentää maatiloja, joilla näitä on. Koska ilmeisesti vuoden 25 alusta päästään RED kolmosen toimeenpanossa vihdoinkin eteenpäin, tämä asia olisi voinut ehkä mennä myös siirtymäajan puitteissa ja se oltaisiin voitu käsitellä sen RED kolmosen yhteydessä. Oikeastaan esitänkin ministerille sen kysymyksen, onko käyty läpi niitä vaihtoehtoisia keinoja siirtymäajasta, olisiko nämä pienet laitokset voitu tästä kuitenkin rajata. Tämä on myös tietyllä tapaa Verohallinnon tulkintaan liittyvä kysymys. Uskon

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2023 vp

vahvasti siihen, että ei hallitukseen tosiasiallisesti ole halunnut aiheuttaa pienille biokaasulaitoksille lisää heikennyksiä kannustimiin, mutta tästä tulee nyt ehdottomasti heille taakka, eikä tämä tule myöskään vähentämään päästöjä. Joten ministerille kysymys, olisiko tämän voitu ratkaista jollain muulla tavalla.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Mykkänen.

18.39 Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen: Arvoisa puhemies! Kiitos hyvistä ja tärkeistä puheenvuoroista. Täällä edustajat Kallio, Viljanen, Mehtälä, myöskin Kaunisto kävivät läpi tätä perusdilemmaa.

Ensinnäkin tietysti täytyy todeta, niin kuin tässä edustaja Kulmunikin kertoi, että tässä nyt siis on erona siihen edellisen eduskunnan aikana vireillä olleeseen se, että on yritetty luoda kevennetty menettely sinne yhden ja kahden megawatin välillä oleviin — keskikokoisista laitoksista täällä taidettiin puhua —, sen kokoluokan biokaasulämpölaitoksiin, joissa siis ei tarvitsisi osoittaa nyt kestävyyskriteereitä läheskään niin raskaalla tavalla kuin mitä aikaisemmassa esityksessä olisi ollut. Omalta osaltani sanon, että valiokunta, jossa tätä käsitellään, on vapaa tutkimaan, pystytäänkö vielä keventämään sitä menettelyä. Vastineessa tulemme arvioimaan ratkaisuhakuisesti, jos EU-oikeudellisesti mahdollisia keinoja löytyy erityisesti tähän alle kahden megawatin kokoluokkaan mutta miksei toki laajemminkin. Perushaastehan on se, että Verohallituksen ilmoittama, kuten edustaja Kulmuni toteaa, tilanne on, että he aikovat lopettaa vuodenvaihteessa tämän nykyisen tulkintansa kv-oikeudellisesti kyseenalaisena. Näin ollen on sinänsä tärkeää, että me saamme täältä lain voimaan siten, että ensi vuonna ei käy niin, että näiden pienten biokaasulaitosten verotus väijäämättä nousee nykyiseen verrattuna, vaan olisi tosiaan mahdollisuus veronkevennystä ylläpitää ja toki samalla tämä hakumenettely tehdä mahdollisimman kevyeksi. On toki tutkittu ja virkamiehiltä edellytetty läpikäyntiä, ja työ- ja elinkeinoministeriön asiantuntijoiden näkemys on se, että tällainen suora ilmoitusmenettely ei direktiivin mukaan ole mahdollinen vaan ainoastaan kevennys on mahdollista tehdä. Valiokunta tietysti on vapaa tutkimaan tarkemmin, ja palataan näihin sitten sitä kautta.

Aivan kuten täällä ovat lukuisat edustajat — ehkä erityisesti Viljanen, Kaunisto — todenneet, sinänsä biokaasun ja erityisesti lannan kiertoon liittyvän biokaasun edistäminen on hallitusohjelmassa vahvasti esillä ja siihen moninaisia keinoja pyritään saamaan eteenpäin. Meillä on myös energiainvestointitukipuolessa sinänsä sekä hakemuksia että panoksia, joiden kautta tulee myös biokaasuhankkeita etenemään lähimmän vuoden aikana, niin isomman kuin pienemmänkin kokoluokan hankkeita. Mutta toki tämä tällainen pienemmän päään, maatilatasoinen, ilman isompaa konsortiota tapahtuva biokaasutuotanto ja lannan hyödyntäminen tai sivuvirtojen hyödyntäminen ovat erittäin tärkeitä.

Toivottavasti tästä saadaan sellainen paketti, että toiminnanharjoittajat pystyvät mahdollisimman kevyellä menettelyllä sitten tämän kestävyytensä toteamaan ja pääsemään näiden veronkevennysten piiriin. Se on varmasti tämän keskustelun perusteella myöskin eduskunnan yhteinen tavoite.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan, jolle maa- ja metsätalousvaliokunnan on annettava lausunto.